N:o 4. Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Klara V. Kyrkog. 19. Stockholm den 15 Februari 1887. Pris: Helt år 5 kr., halft 3 kr. Lösn:r 25 öre. Bilaga 50 öre. Annonspris 10 öre petitrad. Årg. 7.

Hanna Brooman.

†

»Ej buller älskar jag och bång.
Hvad stort sker, det sker tyst.
Snart märks ej spår af stormens gång,
Af blixten, se'n den lyst.

Men tyst lägger tiden stund till stund
Och du täljer dock icke dess dar.
Och tyst flyter böljan i hafvets grund,
Fast regnbäcken skrålande far.»

Ovilkorligt återljuda dessa Geijers ord i mitt minne, när jag tänker på hennes lif, lärarinnans för generationer okunniga barn, som från fattigdomens kojor utan öfvergång flyttades upp till den lysande lotten att tjena poesiens och sångens makter i den målade verld som kallas skådeplatsen, och i hvilkas ouppodlade sinnen hon skulle insläppa det första ljus som kunde skingra okunnigheten och mörkret.

Det var en sällsynt fröjd att se henne ibland denna skara af vackra och torftiga barngestalter, komna från kyffena och utkanterna i den stora staden, och många med nödens och hungerns spår på de affallna kinderna; men alla rena, hela och glada, alla uppmärksamma och hängande fast vid den gamlas läppar så som endast barnet kan det, när det lärt att älska den som undervisar.

Och det var detta som Hanna Broomans lärjungar först af allt lärde. Det var hennes stora, oförgätliga lärometod, att hon undervisade med hjertat lika mycket som med förståndet; med en sällsynt rik, tålig, aldrig misströstande kärlek, lika fjärran från all klemighet som från allt surmulet mästrande, lika varm för de stora anlagen som för de små, ja, oftare fästande sig mera ömt vid de andligen fattiga än vid dem med hvilka den samvetsgranna lärarinnan hade kunnat lysa, om detta hade legat i hennes natur.

Men detta var så långt ifrån fallet, att hon hellre drog sig undan än höll sig framme, hellre verkade i det tysta än ville blifva föremål för loford och omnämnande.

Det var endast en gång om året som hon trädde fram ur sitt dunkel, och som hon gerna såg att hennes lilla skola blef föremål för en vänlig uppmärksamhet inom den institution för hvilken den var afsedd att uppfostra och vägleda de små nybörjarne, och det var när julen nalkades och när hon kunde få gifva uppmuntran och belöning.

Hanna Brooman.

När det led framåt den, så fick man en vacker dag se Hanna Brooman uppe på teaterkansliet, der hon annars aldrig kom längre än till kamreraren, hos hvilken hon en gång i månaden lyfte sin blygsamma aflöning, 800 kr. om året. Men nu var det icke kamreraren som besöket gälde, det var direktören sjelf. Och hvad namn denne än hade, hur dåliga än konjunkturerna voro, aldrig var det förgäfves som hon gick de för henne tunga stegen för sina små. Ty hon var blyg till och med när det gälde att tala för andra. Men det var alltid med lättare steg som hon vände om, ty nu hade hon medel till premier åt sina skydslingar, och från den stunden hade det ringt helg för den gamla lärarinnan.

Och så kom dagen för hennes uppvisning med de små. Den hölls alltid i körens foyer, Gustaf den 3:djes för detta matsal i operahuset. Längst framme i rummet åt den kungliga trappan till stodo bänkarne för barnen, skilda af ett mellanrum, på hvilket stodo tvenne bord med enkla handarbeten af alla slag, dem de små flickorna fått lära sig förfärdiga. Midt framför stod lärarinnans bord med premierna bestående af böcker och kartverk, och längre ned i salen en stolrad för teaterdirektionen och bänkar för barnens anhö-

riga, af hvilka mödrarna utgjorde det uppmärksamt lyssnande flertalet; bleka, torftiga qvinnor af den fattigare handtverksklassen, och en och annan madam med schalett på hufvudet och de grofva, arbetsslitna händerna hopknäppta som om hon sutit i kyrkan. Några bättre fruar funnos väl också, men i allmänhet voro de så fåtaliga, att de nästan väckte uppseende när de kommo; ty det är i allmänhet från djupen och icke från höjderna som den dramatiska och isynnerhet den koreografiska konsten hemtar sina rekryter.

Och så började examen. Kunskapsmåttet var ringa, fordringarna små, men ifvern hos lärjungarne var så mycket större och förmågan hos den hjertevarma lärarinnan att äfven ur det minst uppodlade, det mest trånga hufvud framlocka ett lämpligt svar, var i sanning förvånande och rörande på en gång.

Hvilka oskyldiga små knep hon använde, hur godmodigt slugt hon hjelpte dem på trafven, hur vänligt hon uppmuntrade och hur skonsamt hon rättade ett misstag:

»Ja, jag förstår nog, lilla Ellen menar nog rätt, fast hon uttrycker sig litet oriktigt. Det der har lilla Ellen kunnat så bra, så nu var det väl bara i pur välmening som lilla Ellen tog miste!»

Eller också:

»Nej, kära Hanna lilla, tänk nu noga efter: inte var Karl den tionde Gustaf son till drottning Kristina, han var . . . nå . . . han var ku . . . ku . . .»

»Kung!» svarade lilla Hanna genast.

»Ja, det förstås, det blef han sedan. Men först så var han kus . . . hur sa' lilla Hanna! . . . ja tala ut nu . . . kusin var han till drottning Kristina ja; tala ut så det hörs, kära barn, annars tror man inte att ni kan någonting.»

Och lilla Hanna, som inte yttrat ett ljud, välsignade inom sig den snälla lärarinnan, som räddat situationen.

När sedan premieutdelningen kom, då var Hanna Brooman riktigt i sitt esse. Först fingo de mest flitiga belöningar, och så fingo de dernäst uppmuntringar att bli ännu flitigare, och slutligen fingo alla de öfriga hvar sin lilla gåfva derför att de nog ville lära, om de också inte kunde, och derför att det var jul och att den snälla direktionen inte ville att någon af de små skulle gå tomhändt hem!

Ja, sådan var hennes skolmetod och det fins nog mången nu vuxen och med börjande snö i håren som välsignar den metoden och som tacksamt minnes, att den väckande makt som kallas godhet och menniskokärlek för första gången lyste mot honom ur Hanna Broomans nu slocknade öga.

Men, frågar man kanske, kan det väl berättiga henne till en plats bland Svensk Musiktidnings samling af samtida på tonkonstens och sångens område? Hvad vill småbarnslärarinnan bland konstnärerna?

Jag svarar då: hon uppfostrade icke endast småbarn. För många som sedan vunnit både blommor och lager, så väl inom det lyriska som det dramatiska konstområdet, var det hon som först öppnade tempelportarne till både musikens och sångens verld.

Det var kanske icke så mycket hon kunde lära dem der heller; men ett är säkert att hon lärde, och det var aktning för konsten och kärlek för det sanna.

Sjelf hade hon också sökt och lyckats att i toner öfverflytta ett förr ofta sjunget och gerna hördt stycke af Elias Sehlstedt, nämligen »*Norrländingens hemlängtan*», och säkert är, att fastän det nu är gammalmodigt och glömdt, så talar det godt om hennes musikaliska begåfning och ännu mera godt om hennes hjerta.

Hanna Brooman var född i Stockholm 1809, och dotter till aktören och sångaren Jan Erik Brooman, som 1804 antogs till »förste komisk aktör» vid Dramatiska teatern. Efter att redan i många år hafva verkat som musik- och språklärarinna, antogs hon 1847 af dåvarande teaterdirektören, friherre Hugo Hamilton, till lärarinna vid Kongl. teaterns elevskola, en plats som hon bibehöll i nära fyrtio år och från hvilken hon för ett par år sedan drog sig tillbaka, aktad och afhållen af alla som med henne kommit i beröring.

Lönen i pension och en kunglig medalj voro de yttre erkännanden som den gamla fick emottaga. Medvetandet om en god lifsgerning hjelpte henne att bära de sju och sjuttio åren med alltid ungdomligt sinne och att emotse döden med lugn och glädje.

Den som utsått så många frön till ljus och förädling, den som spridt så mycken välsignelse bland de små, den må tacksamheten gerna ega rätt att räkna bland de stora.

Frans Hedberg.

Parsifal och hofoperan i München.

Tidningarna hafva för icke länge sedan meddelat den öfverraskande underrättelsen, att generalintendenturen i München skulle ha efter Ludvig II:s död upptäckt ett dukoment enligt hvilket Rich. Wagner, såsom ersättning för en ur kgl. kabinettskassan erhållen subvention, skulle ha medgifvit hofteatern i München rätt att uppföra hans senaste opera, »Parsifal», hvarpå fru Cosima Wagner skulle hafva hos prinsen-regenten bönfallit om och fått sig medgifvit att Parsifal nu och allt framgent endast måtte få gifvas å Wagnerteatern i Bayreuth, alldenstund operans öfverflyttande till en annan teater än denna skulle sätta dennas existens i stor fara.

Frågan har fått en närmare belysning genom en artikel i Berliner-Börsen-Courier, och som denna i egenskap af ett historiskt aktstycke rörande Wagner och hans verksamhet är intressant nog, vilja vi här meddela densamma:

Nibelungen-festspelen i Augusti 1876 hade, trots de voro så talrikt besökta, likväl lemnat ett deficit af 100,000 mark, hvilket Rich. Wagner sökte betäcka genom föranstaltande af en engelsk tourné. Men då detta företag lyckades mindre i materielt än konstnärligt hänseende och den ofvannämda summan i alla händelser måste betalas, vände sig Wagner i början af 1878 till konung Ludvig med begäran att denne skulle försträcka åt honom 100,000 mark för Bayreuth. Fruktande ett nekande svar på sin anhållan, och då han äfven icke ville utan någon slags godtgörelse taga konungens kassa i anspråk då det gälde en så stor summa, föreslog Wagner sjelf, att efter Parsifal-föreställningarna i Bayreuth öfverlåta åt hofteatern i München rätten att uppföra denna hans opera. Det kontrakt som d. 13 Mars 1878 slöts angående denna sak, och som af konung Ludvig d. 27 April samma år stadfästades, har i sin 8:de paragraf, som handlar om denna sak, följande lydelse:

»Herr Richard Wagner utlofvar åt intendenturen för kongl. hofteatern uttryckligen att första uppförandet af hans nyaste verk »Parsifal» skall ega rum i Bayreuth med den kungliga hoforkestern likasom med den kongl. teaterns konst- och tekniska personal, och att derefter den oinskränkta rätten till uppförandet öfverlåtes åt hofteater-intendenturen utan vidare rätt till tantième, såsom ofvan är bestämdt.»

Summan af 100,000 mark upptogs och inhändigades af patronatsföreningen för festspelen. Den 1 Oktober 1880, två och ett halft år senare, då kompositionen af »Parsifal» sålunda var betydligt framskriden, erhöll konung Ludvig ett ganska bekymmerfullt bref från Wagner, i hvilket denne uttalar sin afsigt att »under nästkommande vinter genomresa Förenta staterna för att der genom konserter förtjena en större penningesumma». Såsom bevekelsegrund uppgifver han att det skulle smärta honom om hans nya verk »Parsifal» äfven skulle gifvas å andra scener än i Bayreuth, hvarför han genom den för honom uppkomna pekuniära förlusten, som utförandet af hans plan medför, skulle komma i den ställning att han för sig och sin talrika familj måste på andra vägar söka sig inkomster. De tantièmer, som det nya verket skulle tillförsäkra honom, ginge också derigenom för honom förlorade.

Fjorton dagar derefter, d. 15 Okt., erhöll hofteater-intendenturen i München från Linderhof följande skrifvelse:

»Till befordrande af mästaren Rich. Wagners stora mål, finner Jag mig föranledd att ställa min hofteaters orkester och sångkör under två månader om året allt ifrån 1882 till hans förfogande för att biträda vid företaget i Bayreuth. Beträffande valet af lämpliga månader med afseende på München-teatern likasom godtgörandet af kostnaderna har Min General-Intendent, Friherre von Perfall, såsom Hofmusik- och Hofteater-Intendent, och Min Hofsekreterare, Ministerrådet von Bürkel, såsom chef för Hof- och Cabinettskassan,

att träda i underhandling med patronatsföreningen i Bayreuth och sakenligt derom meddela Mig rapport. Vidare förordnar jag att alla tidigare öfverenskommelser rörande uppförandet af operan »Parsifal» äro upphäfda. *Ludwig.*»

Med denna handskrifvelse blef naturligtvis det år 1878 afslutade kontraktet annulleradt. Den konstälskande monarken fann sig oangenämt berörd af Wagners beslut att vid sin ålder företaga en ansträngande resa till Amerika — Wagner var då 65 år gammal —, och för att afstyra denna, satte han honom i stånd att sorglöst emotse framtiden genom att återgifva honom den fria bestämmelserätten öfver »Parsifal». Men oafsedt den materiela frågan ville kung Ludvig äfven af konstnärliga skäl annullera det med hofoperan i München ingångna kontraktet. I ett bref hösten 1880 skrifvet från Linderhof till Wagner uttalar också konungen direkt sin önskan »att det heliga festspelet endast skulle gifvas i Bayreuth och icke få profaneras på någon annan scen». Ordalydelsen i detta bref aflägsnar hvarje tvifvel om anspråken hos teaterindententuren i München, och de som ega att taga befattning med kung Ludvigs qvarlåtenskap hafva väl icke vidare med denna fråga att göra, — ty dessa 100,000 mark äro återbetalda.

Då denna summa upplånades hos banken i Gera, dekreterade Ludwig II att hofteatern från den tiden årligen hade att till Wagner betala tantièmer (minsta beloppet 10,000 mark) för uppförandet af hans verk. Ända dittills hade nämligen Wagner ej tagit sin auktorrätt i anspråk gent emot hofteatern i München. Hörsammande den kungliga befallningen återbetalade intendenturen under årens lopp fullständigt summan af 100,000 mark till banken i Gera, så att denna skuld numera är fullt inbetald. Så långt angående det omtalade kontraktet. Men för att ställa saken fullkomligt på det klara beträffande förhållandet mellan München och Bayreuth, skola vi, med anlitande af de tillförlitligaste källor, gå tillbaka litet i tiden och undersöka saken. Några månader före öppnandet af Nibelungen-festspelen 1876 vände sig Bayreuth'ska patronatsföreningen (icke Rich. Wagner) till hofkassan i München under ett svårt trångmål. Maskinmästaren Brandt i Darmstadt vägrade att öfvertaga den sceniska inredningen i Wagnerteatern, om han icke på förhand erhölle kontant betalning derför. Konungen lät då utbetala det för arbetet fordrade beloppet, 240,000 mark. Festspelen lemnade icke det väntade öfverskottet, hvarmed man hoppades kunna betala sin skuld, och sålunda är patronatsföreningen ännu i dag rätteligen skyldig konungens sterbhus denna summa.

Men äfven här kunna väl ganska vigtiga moraliska betänkligheter uppställa sig emot anspråken på denna skuldfordran. Såsom vi redan omnämt, hade Wagner af tacksamhet mot den scen, som för honom, den länge tillbakasatte, på vid gafvel öppnat sina portar, nära halftannat decennium afstått från hvarje tantième. Beräknar man nu den stora inkomst, som just Münchenteatern haft af de wagnerska operorna, och gör man ett öfverslag öfver hvilka summor teatern hade måst betala maëstron, så torde denna skuld af 240,000 mark reduceras till ett minimum. »Tannhäuser» och »Lohengrin» hade Wagner för öfrigt den tiden då han lefde i stor nöd, och ännu inga tantièmer existerade, sålt till hofscenen i München för en bagatell af omkring 500 gulden. Såsom konungens kapellmästare uppbar Wagner en årslön af 13,000 mark, och då efter hans död naturligtvis detta underhåll måste upphöra, dekreterade konungen, att derefter de lagliga 10-%-tantièmen af representationerna i München skulle betalas till wagnerska arfvingarne.

Bland konungens qvarlåtenskap befinna sig tre mycket värdefulla manuskript, som han dels fått till skänks af Wagner, dels på antiqvariskt väg lagt sig till. Dessa äro de egenhändiga partituren till operan »Die Feen» (Text efter Gozzis »Die Frau als Schange»), som Wagner skref hos sin broder Albert i Würzburg, »Das Liebesverbot» (efter Shakespeares »Lika för lika»), hvilken uppfördes i Magdeburg 1836, och slutligen partituret till »Flygande Holländaren», som den 13 Sept. fulländades i Meudon vid Paris och hvars titelblad visar de af Wagner egenhändigt skrifna orden: »I natt och elände. Per aspera ad astra. Gud gifve det. R. W.» Såsom nu förljudes, lär teaterstyrelsen i München hafva för afsigt att bringa operan »Die Feen» upp på scenen.

Emellertid existerar ett fördrag mellan Wagner och kgl. Münchenteaterns intendentur, hvarigenom komponisten berättigar Münchenteatern till uppförande af alla hans verk. Om han dervid tänkt på sina ungdomsoperor kan man ha skäl att betvifla. Hvad Parsifal beträffar, har likväl den nuvarande regenten genom sitt nu kända beslut tillförsäkrat Bayreuth-teatern ensam rättigheten till denna operas uppförande i enlighet med Wagners önskan och hans efterlefvande makas begäran.

»Parsifals» sceniska uppförande komme sålunda att inskränkas till Wagnerteatern i Bayreuth ännu ett par decennier, till dess tiden för auktorrätten är förlupen. Om operan då för den tidens operabesökare blifver en så stor lockelse att den kommer att gå jorden rundt, det är hvad man då får se. Såsom konsertmusik har, såsom bekant, Parsifal-musiken till en del utförts på flera ställen.

Huru ofta flyta icke i den nyare pianomusiken alla särskilda toner och ackorder tillsammans och blifva en oredig, vederstygglig ljudmassa, ett sannskyldigt, vildt klaverutdrag ur Dantes helvete.

HEINE.

Äfven aktningsvärda tonsättare pådraga någon gång pajazzotröjan.

RELLSTAB.

Verdis »Othello».

Denna Verdis nya opera, som så länge varit omtalad och väntad, gick den 5 dennes första gången öfver scenen å Scala-teatern i Milano. Icke mindre än 78 musikreferenter hade anmält sig till första representationens öfvervarande, och Auguste Vitu's redogörelse för densamma telegraferades icke blott till Figaro, utan äfven till Newyork Herald. En lysande samling af celebra personer bevistade naturligtvis denna première, till hvilken medelpriset för fåtöljerna var 200 frcs. Från Paris hade åtskilliga notabiliteter infunnit sig, deribland Stora operans direktörer, Ritt och Gailhard, hvilka af förläggaren Ricordi köpt rättigheten att uppföra operan i den franska hufvudstaden, hvilket lär komma att ske i Mars med fru Caron samt hrr Lassalle och Duc i hufvudrolerna.

Om Verdis nya musik i detta nya verk af den nu 73-årige komponisten säger Berliner Tageblatt »att det innehåller en mängd utomordentligt vackra detaljer, men motsvarar icke i sin helhet de stora förväntningar man gjort sig om detsamma». Texten — som bekant af Arrigo Boïto — lär vara förträfflig, men utförandet på La Scala ej fullt lyckadt. I detta omdöme synes Figaro-referenten äfven instämma. Verdi har i denna opera, likasom i Aïda, frångått sitt gamla manér och mera slutit sig till den wagnerska riktningen. »Det fins», säger Auguste Vitu, »nog behag och känsla i detta partitur, men dessa passager äro så att säga fragmentariska och liksom qväfda under långa deklamationer och recitativ. Melodier finnas dock äfven här af god verkan. Bland dylika nämnas i första akten en festkör, som måste bisseras, en brindisi, sjungen af Cassio, Jago och Roderigo, åtföljd af kör »Inassia l'ugola!», samt kärleksduetten mellan Othello och Desdemona (fru Pantaleoni). I andra akten frambragte en duett mellan Othello (Maurel) och Jago (Tamagno) en oerhörd sensation både genom den effektfulla instrumentationen och Maurels mästerliga föredrag. Efter aktens slut måste Verdi framträda och helsades af frenetiska applåder. Tredje akten är något långtrådig, men höjes genom finalen. Fjerde akten skänker deremot ersättning för den tredjes matthet. Desdemonas Ave Maria var här en stor succès för fru Pantaleoni som emellertid efter en tysk kritikers omdöme var underhaltig och ej sjöng rent. Preludiet i orkestern till mohrens inträde var effektfullt och måste bisseras. Operan, som mer har karakteren af lyrisk dram än opera, slutar med Othellos dödskamp. Efter sista akten framkallades Verdi 12 gånger.

Libretton börjar med andra akten af Shakespeares pjes. Första akten försiggår sålunda på stranden af Cypern under storm och sjöstrid mellan de venetianska och turkiska flottorna; andra akten på en terrass utanför Cyperns slott. Här förekommer scenen med näsduken, som uppväcker Othellos svartsjuka mot Cassio, i hvil-

ken Jago understöder honom. I tredje akten anställer Othello undersökningar om den hos Desdemona påträffade näsduken. Fjerde akten föreställer Desdemonas sängkammare; i den bekanta slutscenen är Shakespeare-dialogen bevarad.

Vitu slutar sin redogörelse öfver operan med följande ord: »Aldrig har jag lifligare än denna afton känt huru mycket äfven den enklaste melodi uppväger det mest lärda recitativ. Den analytiska musiken skall icke snart förmå att detronisera den lidelsefulla känslans musik. Om sålunda »Othello» måhända icke ökar Verdis ärorika rykte, så minskar den det ej heller. Skulle man möjligen vilja sluta sig till deras åsigt, som i detta hans senaste arbete se ett stort namns sjunkande sol, så måste man dock erkänna att hon ännu mot horisonten kastar strålar af en mäktig glöd, af ett genomträngande och ojemförligt ljus.»

Samtal med Rossini (1855).

(Forts. o. slut.)

»Hvad var det för en, *Mombelli*, för hvilken ni komponerade er *Demetrio e Polibio*?» frågade jag, då vi längre fram på aftonen sutto ensamme och samspråkade.

»Mombelli var en förträfflig tenor», berättade Rossini; »han hade två döttrar, af hvilka den ena sjöng sopran och den andra kontra-alt, och med dessa tillsammans med en bassist, bildande en fullstämmig qvartett, gaf han operarepresentationer i Bologna, Milano och flera andra städer. Sättet på hvilket jag gjorde Mombellis bekantskap var eget nog. Ehuru jag blott var 13 år gammal, var jag en stor beundrare af fruntimmer. Ett af mina dyrkade föremål ville för sin repertoar hafva en aria ur en af Mombellis operor. Då kopisten, till hvilken jag i och för detta ändamål vände mig, gaf mig ett nekande svar, gick jag direkte till komponisten, men äfven han vägrade att låta mig få den ifrågavarande arian. En smula harmsen deröfver, yttrade jag då till honom: 'Det skall icke hindra mig ifrån att, utan ert samtycke, skaffa mig arian. I afton ges operan; jag skall infinna mig, och sedan jag hört densamma, skall jag afskrifva den ur minnet.' — 'Det skall bli roligt att få se', invände Mombelli. Qvällen kom; jag infann mig på operan och afhörde densamma med största uppmärksamhet. Vid hemkomsten nedskref jag ur minnet hela klaverutdraget till den gode Mombellis komposition. Då jag sedermera visade detsamma för honom, ville han icke tro mig, utan ropade på förräderi från kopistens sida och dylikt 'Om ni icke vill tro på mina ord', sade jag till honom, 'så låt mig höra operan ännu ett par gånger, och jag vill under edra egna ögon ur minnet nedskrifva hela partituret'.»

»Mitt djerfva sjelfförtroende, som i detta fall fullkomligt blef rättfärdigadt, besegrade hans misstankar, och vi blefvo de bästa vänner.»

»Jag har visserligen ofta haft tillfälle att öfvertyga mig om ert utomordentliga musikaliska minne», sade jag, »men att ur minnet nedskrifva en hel opera, det är något verkligen förvånande.»

»Till märkandes, att hvad jag kopierade, var dock icke något sådant partitur som det till 'Figaros bröllop'!»

»Huru som helst, detta är en egendomlig gåfva. Jag har känt store musici, som aldrig kunnat lära sig att utantill spela sina egna, af dem väl hundrade gånger utförda kompositioner, under det att andra kunna hafva hela bibliotek i sitt hufvud. Mendelssohn, t. ex., hörde till de senare; han ackompagnerade en gång utantill hela Bach'ska passionsmusiken.»

Vårt samtal föll nu på det olika förhållande som råder i sångarnes och komponisternas inkomster.

»Gud skall veta», anmärkte Rossini, »att det råder stor skilnad mellan en komponists honorarium och en sångares eller sångerskas gage. Beethoven har väl svårligen för sina samtliga kompositioner fått så mycket som man ger *Cruvelli* för en enda afton vid stora operan. I min ungdom var det väl icke så alldeles befängdt, som det nu för tiden är, men det var ganska olika afmätt äfven då. Så fick t. ex. en komponist 50 dukater, då en sångare erhöll 1,000. För min 'Tankred' fick jag 500 francs, och då jag för 'Semiramis' betingade mig 5,000 francs, ansåg man mig för en oförskämd sälle, en stråtröfvare; och icke dess mindre, skulle jag tro, gjorde sig så väl sångarne som teaterdirektörerne och musikförläggarne goda affärer på hvad jag bjöd dem.»

»Har ni qvar många af edra manuskript?»

»Inte en enda not.»

»Hvar mån tro de då finnas tillgänggängliga?»

»Det har jag ingen reda på. Jag hade rättighet att efter ett år återfordra dem af kopisten, men jag begagnade mig aldrig deraf. Några af mina manuskript, förmodar jag, finnas väl i Neapel, andra i Paris; hvart de öfriga tagit vägen, är mig obekant.»

»Har ni då icke åtminstone bevarat edra studier, som ni gjorde för Mattei?»

»Jag egde dem ett par år; men då jag en dag, efter en resa till Bologna, återvände hem och ville efterse dem, funnos de icke. De hafva antingen förfarits eller blifvit stulna.»

»Kanhända ni icke en gång har i er ego de tryckta partituren och klaverutdragen till edra operor, maëstro!» yttrade jag till honom.

»Hvad skulle jag behöfva dem till? Sedan många år tillbaka har i mitt hus icke någon musik uppförts. Skulle jag kanske studera dem?»

»Ah! se här kommer general *Monot;* af honom kunna vi säkerligen få några upplysningar om sista telegrafdepeschen.»

»Det ska' bli roligt! Kuriös musik som de uppföra der på Krim; starkt instrumenterad! Jag undrar just när vi få höra finalen!»

* * *

Vår aktade mästare *Neukomm* var ett par veckor i September på besök hos sina vänner i Trouville. Då han önskade att få se Rossini, som han på en tid af 25 år icke hade träffat, förde jag honom till den italienske maëstron. Jag hade förut berättat Rossini mycket om Neukomm, särdeles om hans otroliga arbetsförmåga. Rossini tillsporde honom för den skull:

»Ni är då ännu lika flitig och oförtröttad att komponera, signor cavaliere?»

»Då jag icke mera förmår arbeta», svarade Neukomm, »kan man så gerna lägga mig mellan sex bräder och tillspika locket; jag har då ingenting mer att lefva för.»

»Ni har helt och hållet kastat er i armarne på fliten, ni; jag har af gammalt kastat mig i armarne på lätjan!» utropade Rossini.

»De fyra mästerverk, dem ni komponerat», inföll Neukomm, »äro icke just några bevis för hvad ni nu påstår.»

»Ack, det är länge se'n dess! Men», tillade maëstron allvarsamt, »somliga ha fått maskar med sig till verlden i stället för nerver. Dock, det är icke värdt att tala om den saken. Ni har ju rest vida omkring, och vistats flera år i Brasilien?»

»Ja», svarade Neukomm, »jag hade emottagit en hofkapellmästarebefattning hos *Dom Pedro*, hvilken i hög grad var musikälskare och till och med sysselsatte sig med komposition.»

»Jag känner litet till den saken», yttrade Rossini. »Han hade den godheten att skicka mig en orden. Då han sedermera mot sin vilja kom till Paris, gjorde jag honom min uppvaktning, för att aflägga min tacksamhet, och som jag hade hört att han komponerat åtskilligt, erbjöd jag honom att genom mig låta uppföra något deraf på italienska operan, hvilket anbud han, som det tycktes, med stort nöje emottog.»

»Han skulle till och med hafva anfört sina saker sjelf, om ni hade begärt det», inföll Neukomm.

»Är det möjligt? Han skickade mig en cavatina, hvilken, sedan jag tillökat den med några basunstötar, jag lät utskrifva. Den blef gifven på en konsert i italienska operan, och erhöll en ganska aktningsvärd applåd. Dom Pedro syntes, der han satt i sin loge, högst förtjust deröfver, åtminstone tackade han mig derefter på det hjertligaste för mitt tillgörande i denna sak. Jag har hört berättas, att han, efter konserten begaf sig till Tuillerierna, och var der vid det upprymdaste lynne. Flere gånger yttrade han, att han aldrig i sitt lif hade haft så roligt som denna afton. Sagda af en sådan man, som nyss förlorat ett kejsarrike, voro dessa ord icke utan sin betydelse.»

Ur Les grotesques de la Musique.

(Af *Hector Berlioz.*)

Är det ironi? — Jag var i Dresden och hade nyss slutat anföra min legend »*la Damnation de Faust*». I andra akten, scenen i Auerbachs källare, ropa de druckna studenterna efter sången om råttan, som förgiftats i köket, i korus: »Amen»!

»Nu på Amen en fuga så krånglig och lärd
Som salig hjelten i visan är värd»

säger Brander.

Och nu återtaga de i långsammare tempo på temat öfver sången om råttan en riktigt skolastiskt klassisk fuga, i hvilken kören än sjunger på vokalen *aaaa*, än hastigt upprepar hela ordet *amen, amen, amen* med ackompagnement af tuba, ophicleïde, fagott och kontrabas. Denna fuga är skrifven enligt de strängaste kontrapunktiska regler, och oaktadt det vanvettiga i dess stil och den med afsigt uppstälda, gudlösa och smädande motsatsen emellan musiken och betydelsen af ordet amen, äro icke desto mindre dylika, afskyvärda karrikatyrer tillåtna i alla skolor, publikens känslor såras ingalunda häraf, och den harmoniska ensemble, som slutligen framgår ur tonernas väfnad, applåderas alltid och öfverallt. Detta påminner om Oronthes' sonnet i »le Misantrope».

Efter obligatpedalen och slutkadensen i fugan framträder Mephistopheles och säger:

Vid Belzebub! Denna fuga är lyckad,
Go' herrar, min beundran kan knappt finna ord!
Den är så konstrikt smyckad,
Så öfverlägset gjord.
Slik sång aldrig var spord.
Och uti texten, hvad behag
Och hvilka fina drag!
Helt rörd jag lyssnat så stilla,
Jag ville ej ett ord förspilla, etc.

En musikälskare kom till mig under en mellanakt. Detta recitativ hade påtagligen gifvit honom något att tänka på, ty med ett blygt småleende närmade han sig och sade:

»Eder fuga på *amen* är en ironi, eller hur, det är ju en ironi? . . .»

»Ack ja, min herre, jag fruktar det.»

Han var ej säker derpå!!!

* * *

En rik egendomsegare hade den nåden att för mig presentera sin 22-årige son, som enligt sin egen uppgift ännu ej kunde noterna.

»Jag kommer», sade han, »för att bedja er gifva lektioner i den högre kompositionen åt denne unge man, som, efter hvad jag hoppas, snart skall göra er heder. Han umgicks först med tanken att blifva öfverste, men fastän krigarärans glans är stor, lockar honom konstens vida mer: han vill hellre blifva stor kompositör.»

»Ack, min herre, deri gör han mycket orätt! Om ni visste hvilka förtretligheter man är utsatt för på den banan. De store kompositörerna äta bokstafligen ut hvarandra, det finnes ju så många! . . . Jag kan dessutom ej åtaga mig att föra honom till målet för hans nobla ärelystnad. I mitt tycke gjorde han bäst uti att följa sin första idé och ingå i det regemente ni omnämnde.»

»Hvilket regemente?»

»Parbleu, det der regementet af öfverstar.»

»Min herre, jag finner ert skämt mycket litet på sin plats, och jag skall ej längre falla er besvärlig. Lyckligtvis finnes det andra lärare, och min son kan blifva stor kompositör utan er. Vi ha den äran att rekommendera oss.»

* * *

En dansör, som i Italien höjts ända till skyarne, skulle debutera i Paris. Han begär att få introducera sig i den ballett, hvari han skall debutera, med ett »*pas*» som förskaffat honom störtskurar af blommor i Milano och Neapel. Man villfar hans begäran. Generalrepetitionen börjar; men af ett eller annat skäl hade ballettmusiken blifvit afskrifven en ton högre än i originalpartituret.

Man stämmer upp; dansören flyger upp till skyn, sväfvar om der en stund och sänker sig så åter ned till jorden.

»I hvilken tonart spelen I, mine herrar?» säger han och hejdar ett ögonblick sin flygt. »Jag tycker, att mitt *stycke* tröttar mig mer än vanligt.»

»Vi spela i E-dur.»

»Ah, då är det ju inte underligt! Var god transponera allegrot och sänk det en ton; jag kan ej dansa annat än i D-dur.»

Från Upsala

är denna gång ej mycket att nämna. Hr Nygrens konsert, som inledde årets musiktillställningar i vår goda stad, var af föga musikaliskt intresse. Konsertgifvaren, som debuterade för Upsalapubliken med Peter den stores romans ur sista akten af »Nordens stjerna», visade sig vara i besittning af rätt ansenliga röstmedel, öfver hvilkas vidare beskaffenhet, utbildning m. m. vi föredraga att icke uttala oss med anledning af den tydliga indisposition, hvaraf den stackars sångaren led. Hans biträden voro deremot väl disponerade. Af dem föredrog frk. Karlsohn med näpen talang några visor, deraf hon som vanligt måste repetera Hallströms vid alla konserter hardt när obligata »Det fins en gosse och han är min». I Rose Friquets stora scen i »Villars dragoner» lyckades deremot den snälla sångerskan icke till alla delar. Det pikanta allegrettot föredrogs bäst. — Hr Söderman dokumenterade sig som en duktig bas-barytonist, men (oaktadt sin börd) som klen musiker. Hans utförande af faderns sköna cykel »Värfningen» röjde betänklig brist på musikalisk intelligens. Äfven förekom oss hans sångsätt ej nog frankt och öppet.

På tal om bas-barytonister erinrar jag mig hr Ragnar Grevillius och beklagar min inexactitude att ha påbördat hr G. »idel gamla stycken» i st. f. »nästan idel gamla stycken». Ty vid jemförelsen mellan programmen af den senare konserten och den — som hr G. säger — »föga besökta» förra, finner jag att hr G. har rätt.

Men hr G. tycks — underbart att säga — ha fattat ofvannämnda ödesdigra ord äfven sålunda, att jag dermed skulle menat hans konsert utgöras af endast hans egna nummer, gamla eller icke gamla. Det lär väl ingenting ha gjort att jag ej ordat om hr G:s biträden, ty ingen tror väl att hr G. ensam ger sig till att hålla konsert, ej heller var hjelpen något särdeles att tala om, uppriktigt sagdt, och en kritik af de medhjelpandes prestationer ville jag undvika af samma skäl som tycks gjort hr Grevillius så belåten med dem: enskilda — — —.

10 Februari.

Aucun.

Från Scenen och Konsertsalen

Febr.

Stora Teatern.

1. *4:de Symfonikonserten*: Mendelssohn: Symfoni N:o 4, op. 90 (A-dur); Mozart: Aria ur »Titus»; Wagner: Förspel till »Tristan och Isolde»; Raff: »Leonora», Symfoni N:o 5, op. 177, E-dur).
2, 4, 6, 8, 10, 14. *Det var en gång* —, (Konungen: hr Bæckström).
3, 7. Donizetti: *Leonora* (Leonora, Inez: frk. Almati, fru W. Strandberg; Alphonso, Fernando, Balthasar: hrr Forstén, Ödmann, Strömberg).
5. Gounod: *Romeo och Julia* (Julia, Gertrud, Stefano: frk. Ek, fru C. Strandberg, frk. Karlsohn; Romeo, Capulet, Lorenzo, Tybalt, Paris, Mercutio, Benvolio, Hertigen: hrr Ödmann, Lundqvist, Strömberg, Torsslow, Malmsjö, Forstén, Bröderman, Rosén).
13. » *Romeo och Julia* (Lorenzo, Tybalt: hrr Sellergren, Rundberg.)
9. Gounod: *Faust* (fru Engdahl: Margareta).
11. Saloman: *Diamantkorset.*

Nya Teatern.

2, Hallström: *Aristoteles.*
4. Offenbach: *Herr och fru Denis.*
5. *Tummeliten.*
7. Offenbach: *Frihetsbröderna.*
9, 10, 12, 14. *Konsertafdelning:* den 9-årige pianisten Joseph Hofmanns uppträdande (1:a ggn d. $^{9}/_{2}$).

Södra Teatern.

1—4, 6, 8—14. v. Heland: *Nattlampan.* (50:de ggn $^{12}/_{2}$).
5, 7. *Jorden rundt på 80 dagar.*

Vasa-Teatern.

1—14. Suppé: *Fatinitza.*

Berns' Salong.

6:te Symfoni-matinén (Valentin: Festouverture; Liszt: Les Préludes, Symphon. Dichtung N:o 3; Saint-Saëns: Förspel till »Le déluge», pianosaker utförda af herr Reisenauer).
13. *7:de Symfoni-matinén* (Schubert: All. moder. ur H-moll-symfon.; Bizet: Patrie, ouvert. dramat. Pianosaker utförda af hr Reisenauer).

Vetenskapsakademien.

11. *Fröken Emilia Spångbergs Musiksoaré* (bitr. hrr Lejdström, G. Brink, C. Bach. Hj. Kjellberg).

Sedan vi i förra numret anmälde säsongens första nyhet, »Det var en gång» —, som endast till en del kan

räknas tillhöra musikpjeserna, hafva vi ingenting nytt att förmäla från kgl. operan, hvars repertoar, såsom ofvan synes, endast haft gamla bekanta att presentera oss; emellertid hafva dessa framträdt inför ganska väl fylda salonger. Fru Engdahl har än en gång låtit höra af sig i »Faust», men vi äro ej nu i tillfälle att med bestämdhet upplysa om när och i hvilken rol hon härnäst visar sig på vår operascen. Icke heller från de andra teatrarne i hufvudstaden hafva vi ännu några musiknyheter att anteckna. Södra teatern börjar sista hälften af denna månad med sin nyhet »Josephine och hennes systrar». Nya teatern har likväl framvisat en musiknyhet för vår stad: »Underbarnet» Joseph Hofmann, och dennes konserterande jemte Stora teaterns 4:e symfonikonsert samt 2 symfoni-matinéer i Berns' Salong med biträde af hr Reisenauer samt fröken Spångbergs konsert äro de senaste veckornas märkligaste musiktilldragelser. Hofkapellets fjerde symfonikonsert inleddes med Medelssohns s. k. italienska symfoni, hvilken han påbörjade under sin vistelse i Italien (1830—32) och som han efter dess fullbordande 1833 sedan uppförde i London under ett besök derstädes. Den bekanta symfonien med sin sydländskt lifliga saltarella, som afslutar densamma, är för allmänt bekant genom de mycket spelade pianoarrangementen af densamma för att behöfva närmare omordas, vi vilja endast lemna vårt erkännande åt hofkapellets förtjenstfulla utförande af densamma, hvilket isynnerhet framglänste i moderatots vackra och svåra hornsats samt i den mycken precision och finess kräfvande finalen. Konsertens andra orkesternummer, Wagners förspel till »Tristan och Isolde», vann så stort behag inför publiken att det måste bisseras. Vår publik börjar nu vänja sina öron vid Wagners väldiga tonmassor och erkänna det storslagna i hans symfoniskapelser; att de vanligen bisseras kan väl också ha sitt skäl uti att det första dunkla intrycket behöfver klaras genom ett förnyadt åhörande, hvarmed hofkapellet också går publiken beredvilligt till mötes, hur arbetsamt än utförandet af en sådan pjes månde vara. Raffs Leonora-symfoni med sina afdelningar Liebesglück, Trennung, Wiedervereinigung im Tode, introduktion och ballad efter Bürgers dikt »Leonora» afslutade konserten. Vi kunna ej säga att denna långlagda symfoni väckte vårt synnerliga intresse, om än Liebesglück innehöll flere vackra musikaliska moment och Trennung med sitt något besynnerligt motiverade marschtempo anslog genom rytmiskt effektfull musik samt instrumentationens färgrikhet måste vinna erkännande. Anslutningen till programmet för symfonien och sjelfva balladen var för öfrigt ej så lättfattlig.

Raffs symfonititlar äro också stundom märkvärdiga nog, såsom t, ex. den till hans 6:te symfoni, som lyder: »Gelebt, gestrebt; gelitten, gestritten; gestorben, umworben». — Till omvexling mellan orkesternumren (såsom oss tyckes mindre behöfligt) sjöng fru Edling med förträffligt föredrag en aria ur Mozarts Titus.

2 symfonimatinéer hafva af Meissnerska kapellet gifvits i Berns' salong under början af månaden, och båda hafva illustrerats af Alfr. Reisenauers talangfulla pianospel, hvilket synnerligast å den sista visade att äfven de äldre mästarne, Händel, Scarlatti, Beethoven ha i honom en utmärkt tolkare. Hans utförande af Webers svåra Momento capriccioso förtjenar särskildt framhållas såsom ett mästerverk af fin touche och rapiditet. Af orkestersaker på dessa matinéer ha förekommit Valentins förut hörda fest-ouverture, »Les Prléude», symfonisk dikt af Liszt, — en för att vara af honom mer än vanligt melodirik och fattlig orkesterkomposition — ; Saint-Saëns vackra förspel till »Le déluge», det sköna allegrot ur Schuberts ofullbordade H-moll-symfoni och en pompös, briljant samt pikant instrumenterad och väl återgifven »ouverture dramatique» — »Patrie» af Carmens geniale komponist, ett verk som lär vara skrifvet efter och med anledning af Frankrikes sista olyckliga kamp med Tyskland.

Till sist (fröken Spångbergs soiré gafs oss ej tillfälle att öfvervara), hafva vi nu att tala om »underbarnet» Josef Hofman, hvars konserterande här ännu ej är slutadt då detta nedskrifves, hvarföre vi åter komma till detta musikaliska fenomen. Hvad vi kunna säga om honom är att han här som annorstädes slagit en hvar med häpnad öfver en så utbildad talang vid en ålder som hans. Och vi hafva här icke blott att beundra artistens utbildade färdighet och säkerhet, utan ock en förvånande mogenhet i uppfattning och smak, ett ofelbart, kolossalt minne, som t. ex. låter honom redan nu spela hela Beethovens C-moll-konsert utantill, och mest af allt geniet, som framträder i hans improviseringar, anslutande sig till och alternerande med äldre grundligt bildade musikers tonfantasier, en täflingskamp hvari han ingalunda kommer till korta Utrymme fattas oss nu till vidare redogörelse för detta verkliga »underbarns» hittills gifna konserter.

En kritik. En gång vid uppförandet af Rossinis opera »Den tjufaktiga skatan», satt en stor beundrare af mästaren bredvid en icke mindre utpreglad motståndare till honom. »Herrligt! gudomligt!» utropade den förstnämde i höjden af förtjusning.

»Gamla tankar, stulna ur andra operor!» sade motståndaren föraktfullt. »Hvad för slag, det der förstår ni inte», utropade Rosinisvärmaren förgrymmad, »det är just det karakteristiska i operan, eller skulle icke denna musik just vara den mest karakteristiska för »Tjufaktiga skatan»?!

Från in- och utlandet.

K. Stora teaterns repertoar upptager för närmaste tiden »Det var en gång», »Lohengrin» och »Oberon».

Nya teatern kommer att inom kort upptaga den populära operetten »Läderlappen» af Strauss, senast gifven här i Febr. 1884 å Mindre teatern. I denna vecka taga sångrepetitionerna till 3-aktsoperetten »Landsvägsriddarne» (»Die Wagabunden») sin början.

Södra teatern börjar i denna vecka uppföra den nya operetten »Josephine och hennes systrar» (»Josephine vendue par ses soeurs»), hvilken under förra säsongen gjorde så stor lycka på Bouffes-Parisiens i Paris. Texten, af P. Ferrier och F. Carré, är öfversatt af E. Wallmark, musiken komponerad af Victor Roger.

De resande teatersällskapen befunno sig vid månadens början: det Engelbrektska i Malmö, Elfforsska i Upsala, Bjarne Lunds i Göteborg (Mindre teatern), Fröbergska i Halmstad, Carlbergska i Eskilstuna, Smittska i Hedemora och Nymanska i Falun. Novanderska sällskapet är upplöst.

Fru Sophie Cysch, den talangfulla sångerskan och skådespelerskan, som senast, efter hvad vi erinra oss, uppträdde å scenen här på Djurgårdsteatern i »Lili», då hr Wagner i Sept. förra året firade sitt 25-årsjubileum som skådespelare, har afrest till landsorten för att börja gästspel vid Elfforsska sällskapet i Upsala och sedan i Norrköping. Hon kommer bland annat att dervid uppträda i »Niniche».

Arvid Ödmann och **Salomon Smith** gifva med biträde af fru Engdahl, fröknarna Almati och Amalia Riego, en musikälskarinna samt professor Ivar Hallström en matiné i Berns' salong den 20 Febr. kl. $^1/_2$ 2 e. m.

Af programmets solonummer kommer hr Ödmann att sjunga: aria ur »Oberon», »Längtan» (rumänisk sång), »Afsked» af Wennerberg; hr Smith: aria ur »Neaga», aria och serenad ur Berlioz' »Faust»; fru Engdahl: »Strömoln» romans af Dargomirsky; frk. Almati: »Svarta Svanor» af Hallström, »Es war ein Traum» af Lassen, Polska af Dannström; frk. Riego: Romans ur Rossinis »Semiramis», Gutten och Huldren af Winter-Hjelm. Vidare gifvas duetter ur »Gioconda» (Ödmann och Smith) samt ur »Den Bergtagna» (frk. Riego och en musikälskarinna) och till sist Offertorium ur Verdis Requiem (fru Engdahl, frk. Almati, hrr Ödmann och Smith).

Fröken Sigrid Arnoldson har nyligen med mycket bifall sjungit på en »Patriotisk konsert» i Petersburg. Hon var kallad dit från Moskva, der hon gästar på italienska operan och senast såsom Adalgisa i »Norma skördat stort bifall.

Tenorsångaren Ambrosi, väl bekant för sin utmärkta röst från den tid han för 15 år sedan hade anställning vid vår Kgl. opera, har anländt hit direkt från Valparaiso och tros komma att ge gästroler här å Stora teatern.

Andra kammarmusiksoarén af hrr Aulin, Carlsson, Sjöberg och Bergström är, med anledning af prof. Dietrichsons föreläsning, uppskjuten till Lördagen den 19 d:s.

Filharmoniska sällskapet under direktör Halléns anförande biträdde vid de för en vecka sedan å Musikal. akademien af kronprinsparet anordnade välgörenhetssoaréerna och utförde då till de af grefve Rosen anordnade tablåerna, framställande »Legenden om den heliga Elisabeth», en del af Liszts stämningsfulla musik med samma titel. Solo utfördes af grefvinnan Taube-Grabow och hr Lejdström och ackompagnementet bestod af stråkorkester, piano, orgel och harpa.

Georgina Sommelius-Bottero har i Pistoja med stor framgång uppträdt såsom Saffo i Pacinis liknämda opera och kallas af tidningen Elettrico »en artist, värd att betråda de största scener. Hennes vackra, friska, omfattande, fria röst, af en klangfull och ljuf timbre är utbildad i den bästa skola. Rik på själ och känsla intränger signoran i Saffos karaktär och återgifver på det lyckligaste den grekiska poetissans brinnande passion och svartsjuka».

Wladimir de Pachmann, den utmärkte pianisten, som för ett par år sedan gjorde furore här genom sitt utsökt fina pianospel, kommer d. 1 Mars att ånyo låta höra sig här å Musikal. akademiens stora sal. P. har jemte sin fru Okey-Pachmann, äfven en utmärkt pianist, nyligen konserterat i Berlin. I denna tidning (årg. 1885 N:o 10) voro Wladimir Pachmanns porträtt och biografi införda vid hans förra konserterande härstädes.

I Berns' salong började med denna månad violinspelerskan fröken Nanny Fürst att uppträda. Fröken Fürst, dotter af framlidne franske generalkonsuln i Köpenhamn, har i hög grad eröfrat publikens bevågenhet så väl genom sitt fördelaktiga utseende som genom sin musikaliska talang. Hennes spel utmärkes af ganska stor färdighet och i allmänhet god intonation. Något större ton och bättre ackompagnement af den henne åtföljande pianisten kunde man önska sig.

En damqvartett, rättare en liten damkör af nio i kostym (national-?) uppträdande unga svenskor har efterträdt spanska orkestern på fondestraden i nya salen och helsas alltjemt med stort bifall. De unga landsmaninnorna ha med bifall låtit höra sig i utlandet innan de nu började uppträda här.

Pianisten Alfred Reisenauer, som efter konserten i Göteborg före senaste besöket här gifvit konserter i förening med herr Salomon Smith i Falun, Östersund och Sundsvall, begaf sig härifrån att konsertera i Gefle, Söderhamn, Vesterås, Örebro, Norrköping, Nyköping och Linköping, dervid han biträdes af fröken Spångberg, till hvars sång han sjelf sköter ackompagnementet.

Paris. Stora operans sista nyhet »Patrie» af Paladilhe har vunnit stor framgång och inbringat ganska betydliga summor. Komponisten har förut varit känd hufvudsakligen genom sin sång »Mandolinata», som blifvit så populär, att den länge hört till positivernas repertoarstycken. Han har i operatexten efter Sardous pjes fått en föga lyckig libretto, fattig på lyriska momenter, men har dock skrifvit en anslående musik till densamma; särdeles har grefve Rysoors (Lasalles) parti behandlats med förkärlek, mindre Dolorès (frök. Kraus), hvars osympatiska karakter ej synes ha kunnat inspirera komponisten.

— Till Sardous senaste pjes, »Crocodile», som i slutet af förra året gafs å Porte-Saint-Martin-teatern, ett stycke som för öfrigt verkat mera genom effektfullt sceneri än intresseväckande innehåll, har Massenet komponerat en musik, hvilken omtalas såsom särdeles vacker och karakteristisk.

— Lecocqs nya 3-akts-operett å Bouffes-teatern, »Les grenadiers de Montcornette», har ej gjort någon lycka. Texten, af Delormes och Edv. Philippe, innehåller ingenting nytt eller fängslande och musiken lika litet. Teaterns direktris, fru Ugalde, hade valt detta stycke till debutpjes för sin dotter Marguerite, som hittills genom kontrakt varit bunden vid Nouveautées-teatern. Fröken Ugalde likasom tenoren Piccaluga skördade emellertid stort bifall genom sin sång.

— En komité har bildats här för utgifvande af Cherubinis samtliga verk efter mönstret af Breitkopf & Härtels klassik-upplagor. Ambroise Thomas står i spetsen för denna komité och flere af Frankrikes förnämste musiker skola medverka vid revisionen af dessa verk. Efter Cherubinis komma Rameaus arbeten att utgifvas på samma sätt.

London. På Savoy-teatern har i stället för »Mikadon», som i två år hållit sig uppe på repertoaren, en ny opera af samme komponist, Arthur Sullivan, första gången gått öfver scenen den 22 Januari. Operan, hvars text är skrifven af W. S. Gilbert, har till titel »Ruddygore, or the Witche's curse» (»Rödblod eller hexförbannelsen»). Den lustiga libretton i förening med Sullivans intagande melodier likasom en präktig uppsättning och godt utförande beredde nyheten en fullständig framgång.

— »Nordisa» är namnet på en ny opera af den engelske tonsättaren Corder och hvilken första gången nyligen uppfördes i Liverpool. Handlingen är förlagd till Norge och styckets hjeltinna, Nordisa, är en »Sæterjente», som tre månader af vintern (!) vallar boskap på fjellen. Kostymer och dekorationer lära vara naturtrogna och ett »snöskred», som afslutar andra akten, omtalas såsom mycket illusoriskt. Tonsättaren förklarar i ett företal, att han ej så mycket sträfvat efter att bjuda på lärd musik, som att roa publiken. Den nödiga lokalfärgen har han sökt åstadkomma genom användandet af tre norska folkmelodier och har för öfrigt sökt efterbilda den nordiska musikens karakter.

— På Gaiety-teatern i London kommer att gifvas en ny opera, benämd »Monte-Christo», med libretto efter Dumas bekanta roman, skrifven af hrr Butler och Newton. Musiken till operan är ett verk af ej mindre än — fem komponister, hrr Caryl, Leslie, Hunt, Meyer-Lutz och Hamilton-Clarke.

Wien. Teater an der Wien hade den 15 Januari att bjuda på en ny operett, »Der liebe Augustin» af Hugo Klein med musik af Johann Brandl. Text och musik hafva tydligen vuxit fram ur äkta wienerjordmån och föll publiken synnerligen på läppen.

— Fru Sembrich kommer att gästa vid hofoperan i Mars och April, då fröken Bianchi är engagerad i Hamburg. Man vill gerna fästa henne vid wieneroperan, om det låter sig göra. Fru Sembrichs tillämnade besök här i norden lärer emellertid ej ha uppgifvits, utan torde komma att ega rum under detta år.

Leipzig. I hôtel Pologne härstädes är utställdt ett instrument, »orgelpiano», som kan spelas både såsom orgel och piano, hvar för sig eller båda förenade.

Berlin. Ett lysande mottagande rönte här den från Wien härstammande nya operetten »Hofnarren», som å Friedrich-Wilhelmstadt-teatern uppfördes första gången i början af Januari. Texten till densamma är af Wittmann och Bauer, musiken af Ad. Müller jun.

— En ung pianist Bernhard Stavenhagen lät den 5 Februari höra sig på en egen konsert i Sångakademien. A. Mus.-Zeit. sätter denne konstnär högre än till och med d'Albert, Friedheim och Sauer och säger att man efter att ha hört honom verkligen måste lägga band på sig för att ej blifva en svärmare. Hr S. har varit elev vid högskolan i Berlin och sedan spelat för Liszt, hvars sista lärjunge han var. Hr Stavenhagen lär formligen ha berusat publiken med sitt underbara spel.

Regensburg. Den nya operan »Junker Hans», af intendenten för hofteatern i München, baron v. Perfall, har i denna stad, liksom der densamma förut gifvits, genom sitt poetiska innehåll och sin gedigna musik vunnit stor framgång.

Petersburg. Den nya operan »Cordelia», af Nicolai Solovieff, som under fjolåret för första gången gick öfver scenen härstädes och under November förlidet år uppfördes i Moskva med stort bifall, har sedan gifvits i Charkoff, Kieff och Tiflis och lär komma att under nästa säsong gifvas i Wien med Pauline Lucca. Endast Rubinsteins operor hafva, med undantag af Glinkas »Lifvet för Czaren», haft så stor spridning. Komponisten är professor i teori vid konservatoriet i Petersburg och har förut skrifvit en opera »Vakula der Schmied» — en text som äfven Tschaikowski satt i musik. Komponisten lär ha under arbete en ny opera med namnet »Tscharodeika».

I **Italien** uppfördes under förra året ej mindre än 37 nya operor.

— Kung Humbert har skänkt 5,000 lire till den minnesvård som till Rossinis ära skall uppresas på Piazza S:ta Croce i Florens.

— Fröken Melba-Armstrong från Melbourne, lärjunge af fru Marchesi, är för 5 år från nästk. November engagerad af Moritz Strakosch. Fröken Melba lär vara i besittning af ovanliga röstmedel och ega en förträffligt utbildad stämma.

Amerika. I Förenta staterna och Canada lära för närvarande finnas ej mindre än 3,249 teatrar.

Newyork. I Metropolitan-operahuset har Wagners »Tristan och Isolde» gifvits med stor framgång. Operan gafs nu för första gången i Amerika och hufvudrollerna i densamma utfördes af den bekante tyske tenoren Alb. Niemann samt Lilli Lehmann och Marianne Brandt.

Dödsfall.

Audran, Marius Pierre, fordom utmärkt tenorsångare och fr. 1863 sångprofessor vid pariskonservatoriet, f. $^{26}/_{9}$ 1816 i Aix (Provence), † i Marseille. A. har komponerat flere sånger som varit omtyckta. En son till honom är operettkomponisten Edmond Audran.

Brooman, Hanna, fröken, f. d. lärarinna vid de kgl. teatrarnes elevskolor och tonsättarinna. † i Stockholm d. 7 Febr. $77^{1}/_{2}$ år (se vidare första sidan).

Brosig, Moritz, f. d. Dom-kapellmästare i Breslau, komponist och berömd orgelvirtuos, f. $^{15}/_{10}$ 1815 i Fuchswinkel (öfre Schlesien), nyligen död i Breslau. B. var en af nutidens mest betydande katolske kyrkokomponister. Man har af honom 4 större och 3 mindre instrumentalmessor, 7 häften gradualer och offertorier, 20 häften orgelkompositioner, en orgelbok, en koralbok, en gedigen harmonilära m. m.

Klein, Emanuel, fordom firad operasångare, f. i Pest, † 74 år gammal i Baltimore. Han uppträdde första gången offentligen 1836.

Unger, Georg, tenorsångare, Wagners förste Siegfried 1876 i Bayreuth, f. 1846 i Leipzig, der han debuterade 1867 efter att först ha egnat sig åt teologiska studier. † derst. d. 2 Febr.

Enkla melodier verka på menniskor lika starkt som om sanningens egen röst nedskallade från himmelen. HERDER.

Svensk Musiktidning 1887,

7:e årg., utgifves såsom förut med **porträtter, notillustrationer** och bilaga: **Musikalbum** af **piano-** och **sångstycken** (omkr. 16 sid.), biografier, populära uppsatser, notiser och anekdoter, följetong etc. Pris **endast 5 kr.** pr. år, 3 kr. pr halfår, lösnummer 25 öre, bilaga 50 öre. Annonspris **endast 10 öre** petitrad. Prenumeration sker å tidningens **Expedition, Klara V. Kyrkogata 19** (derifrån den hemsändes), i musik- och bokhandeln samt å tidningskontoren; **för landsorten direkt hos Expeditionen,** annars **helst å posten** eller i bokhandeln. Tidningen utkommer med 20 n:r 2 gånger i månaden (utom Juli, Aug.)

☛ ***Presentkort*** å tidningen finnas att tillgå.

☛ ***Obs.! Billigt annonspris,*** som tillåter **Musikförläggare, Musikhandlare, Instrument-handlare** och **Fabrikanter, Musiklärare** m. fl. att **allra billigast** och **med största fördel** annonsera i denna **inom vår musikverld** spridda **facktidning.** Kontant liqvid. **Rabatt** då liqvid erlägges för upprepad annonsering.

☛ **Eleganta permar** till Sv. Musiktidning kunna pr kontant erhållas hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54, à 2 kronor.

☛ SVENSK MUSIKTIDNINGS årgångar 1884, 1885 och 1886 säljas till **nedsatt pris** af **4 kronor** pr. årgång, **7 kronor** för två årgångar, **10 kronor** för alla tre, då **kontant liqvid** med beställning efter noggrann adress sändes **direkt till Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.**

Årg. 1884 innehåller porträtter af *Agathe Backer-Gröndahl, Fröberg, Hallén, Hallström, Hebbe, Holmboe-Schenström, Höijer, Kraus, Otto, Pacius, Rubinstein, Saloman, Sjögren, Tua* samt *Musikbilaga: 7 Melodiska Tonstycken* af C. W. Rendahl.

Årg. 1885: porträtter af *J. S. Bach, Björksten, Cherubini, d'Albert, frk. Ek, Hartmann, Hiller, Händel, Norman, Pachmann, Willman, Eug. Ysaye. Musikbilaga: »Skuggor och dagrar»,* 5 pianostycken af Rich. Andersson.

Årg. 1886: porträtter af *Kon. Oscar II, Conr. Nordquist, Czapek, Chopin, Vendela Andersson, I. P. Cronhamn, Liszt, Ölander, Pauline Lucca, Mierzwinski, Beethoven* jemte *Schwarzspanierhaus* (hans sista bostad); musik: *Svensk Läkaremarsch* af J. A. Huss, *Begrafningshymn* af Is. Dannström (båda flerstäm.).

Musikbilaga: *Albumblad,* 5 melod. pianostycken af Adr. Dahl.

Hrr Musici!

En skicklig ***första violinist,*** som tillika är kunnig å något blåsinstrument af messing eller trä — helst klarinett —, erhåller nu genast förmånlig och varaktig anställning vid militärcorps, då snar anmälan derom göres hos undertecknad.

Lön 500 kr. jemte andra förmåner vid Reg:tet; tillfällen till mycken extra förtjenst gifvas på platsen. Reflekterande härå behagade medsända ålders- samt rekommendationsbetyg.

Linköping i Januari 1887.

And. Nilsson.

Musikdirektör v. Kongl. 2:dra Lifgr. Reg:tet.

(G. 416×2.)

Obs.! Annons- Obs.!

och

Prenumerationskontor

för

Svensk Musiktidning

å

Tidningskontoret

8 Drottninggatan 8

1:ma Italienska

Violin- & Violoncellsträngar

säljas billigast i Sverige hos **Emil Fröling,** Norrköping.

Priskurant sändes på begäran franco.

INNEHÅLL: Hanna Brooman (med porträtt) af Frans Hedberg. — Parsifal och hofoperan i München. — Verdis »Othello» — Samtal med Rossini (forts. och slut). — Ur »Les grotesques de la musik» af H. Berlioz. — Från Upsala. — Från Scenen och Konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1887.